

Diskutera tillsammans

1. RÄDSLOR OCH FARHÅGOR

- Är det vanligt att ni känner rädslor eller har farhågor inför ett barnsamtal? Hur ser de ut? Dela med er av nya och gamla erfarenheter och hur ni har gjort för att komma över dem.
- För vems skull har ni barnsamtal? Och på vilket sätt påverkar det hur samtalet blir?
- Vilka faktorer kan påverka hur ett barnsamtal blir (både bra och dåligt)? Hur kan man förekomma eller hantera dessa faktorer?
- Dela med er av goda exempel i gruppen. När har ett barnsamtal blivit riktigt bra och vad bidrog till det?

2. BARNKONVENTIONEN

Barnkonventionen är en central utgångspunkt i socialtjänstens värdegrundsarbete och i förhållningssättet till barn utifrån principen om barnets bästa.

- Utgå från er verksamhet och diskutera: Vilka underliggande och uttalade strukturella värderingar och normer påverkar ert förhållningssätt till barn?
- Hur avspeglar sig era personliga värderingar och förhållningssätt till barn i er verksamhet?
- Ge exempel på hur arbetet i er verksamhet organiseras utifrån principen om barnets bästa. Finns det tillfällen när det är svårt att följa principen om barnets bästa? Hur hanterar ni det i sådana fall?

Enligt barnkonventionen ska barns bästa beaktas i alla beslut som rör dem (artikel 3). I dessa beslut har barn rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

3. AFFIRMERA, BEKRÄFTA OCH AVDRAMATISERA

- Vad betyder begreppen affirmera, bekräfta och avdramatisera?
- Använder ni er av dessa tekniker i samtal med barn och vilka erfarenheter har ni av det?
- Dela med er av goda exempel.

4. NÄRVARO OCH AKTIVT LYSSNANDE

- Hur gör ni för att visa att ni lyssnar under ett samtal? Dela med er av goda exempel.
- Vänd på frågan och ge exempel på vad lyssnande *inte* är?
- Diskutera begreppen; reflektioner och sammanfattningar.
- Använder ni er av dessa tekniker i samtal med barn? Vilka erfarenheter har ni av det?
- Det finns olika tankar om *hur* och *när* man bör dokumentera ett samtal för att inte störa närvaron. Hur ser du och ditt team/arbetsgrupp på det? Ge exempel på tips och verktyg som ni använder och som hjälper er. Dokumenterar ni under samtalet för er själva, tillsammans med barnet och/eller efter samtalet?

5. FÖRDJUPNINGSSÖVNING: AFFIRMATIONER

För att det ska kännas naturligt att använda affirmationer är det bra att träna på att hitta de "rätta orden". Affirmationer bör vara så specifika som möjligt, det vill säga, de bör beskriva eller lyfta upp någons styrkor, förmågor, egenskaper, ansträngningar eller särskilda kompetenser. De bör även vara kopplade till en eller flera särskilda och specifika händelser.

a) Affirmera en kollega (dela in er parvis eller i mindre grupper).

- Ta några minuter för er själva och formulera positiva affirmationer till de andra i gruppen. Dela med er av affirmationerna till varandra.
- Ta sedan några minuter och formulera affirmationer som är *specifika* för dina kollegor. Något som hen gör eller har gjort/utfört/klarat av i samband med en händelse/aktivitet och dela med er till varandra av dessa.
- Diskutera om det kändes annorlunda den andra gången – och i så fall vad skillnaden blir när affirmationer kopplas till en specifik förmåga och händelse.

b) Affirmera en kändis

- Välj ut personer (spåna tillsammans) som är kända för arbetsgruppen och träna på att formulera affirmationer till dem. Välj gärna både personer som ger er positiva och negativa associationer, exempelvis: statsministern, olika politiker, kändisar eller påhittade figurer som Emil i Lönneberga, Ronja Rövardotter, Musse Pigg, etcetera.
- Fundera först tyst för er själva och dela sedan med er av era tankar i gruppen. Skriv gärna ned exempel som ni kan kika på i efterhand.

6. ROLLSPEL

- Dela upp er i smågrupper om tre (alternativt fyra om ni vill ha en stödperson/vårdnadshavare med i samtalet).
- En är observatör.
- En är socialarbetare.
- En är klient (barn eller ungdom).

Förberedelser:

Kom överens om vilken typ av samtal det ska vara; utredande, informerande eller behandlande, och bestäm sedan vem som spelar vilken roll i samtalet.

Utgå ifrån det som tagits upp ovan, som exempelvis: barns delaktighet, närvaro, aktivt lyssnande och affirmationer. Övningen kan göras på många olika sätt, men det är bra att försöka hålla sig till scenarier som är trovärdiga eller sådana som ni själva har varit med om.

- Samtalsledaren bestämmer, utan att berätta för de andra, vilken roll hen kommer att inta, vilken sorts socialarbetare hen ska vara (attityder, värderingar, inställning till barn och barns delaktighet) samt förutsättningarna för samtalet (är det till exempel det första samtalet eller har ni haft flera?).
- Den som är klienten i rollspelet bestämmer i sin tur vilken roll hen vill spela och hur samarbetsvillig hen vill vara i samtalet.

Spela upp eller hitta på ett samtal som ni nyligen har haft, eller utgå från ett realistiskt ärende. Samtalsledaren inleder och klienten berättar. Samtalsledaren spelar den roll som hen har bestämt sig för och använder sig av lämpliga tekniker. Observatören för protokoll över saker som; samtalstekniker, förhållningssätt till barnet, hur mycket och på vilket sätt barnet görs delaktigt samt hur samtalet utvecklar sig.

- Diskutera hur de olika rollerna kändes och vad ni kan lära er av det. Observatören reflekterar och ger feedback.
- Byt roller så att alla får träna på att leda samtalet, respektive observera och hitta på en historia/fallbeskrivning.

Reflektionsruta

- Vad tar ni med er från den här modulen?
- Vad kan ni utveckla och göra annorlunda i er verksamhet?
- Saknades något?